

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitettujen lintulajien häirintää, pyydystämistä, siirtämistä ja tappamista

Hakija

Suomen Bioturva Oy / Ari Turunen

Asia

Lupahakemus talitiaisten ja varpusten pyytämiseen ja tappamiseen kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi Turun Osuuskaupan elintarvikemyymälöissä 30.6.2029 asti Varsinais-Suomessa.

Hakemus

Hakija hakee lupaa talitiaisten (*Parus major*) ja varpusten (*Passer domesticus*) pyydystämiseen ja tappamiseen Turun Osuuskaupan elintarvikemyymälöissä kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi 30.6.2029 asti Varsinais-Suomessa. Hakemus koskee alla lueteltuja myymälöitä Aurassa, Kaarinassa, Kustavissa, Liedossa, Loimaalla, Maskussa, Mynämäellä, Naantalissa, Nousiaisissa, Paimiossa, Paraisilla, Pöytyällä, Raisiossa, Ruskossa, Sauvossa, Taivassalossa, Turussa, Uudessakaupungissa ja Vehmaalla:

Prisma: Itäharju, Loimaa, Länsikeskus, Mylly, Piispanristi ja Tampereentie

S-market: Aura, Auranlaakso, Halinen, Hansa Herkku, Kaarina, Lieto, Majakkaranta, Manhattan, Moisio, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Paimio, Pansio, Parainen, Piikkiö, Raisiontori, Rusko, Sauvo, Vakka-Suomenkatu ja Vehmaa

Sale: Alastaro, Aurakatu, Etappi Naantali, Humalistonkatu, Jyrkkälä, Jäkärlä, Kaskenkatu, Kompassi, Kupittaanpuisto, Kustavi, Kyröntie, Käsityöläiskatu (koko rakennus), Laivurinkatu, Lauste, Lemu, Martti, Nauvo (ml. Alko), Paattinen, Puutori, Pöytyä, Runosmäki, Rymättylä, Taivassalo, Tennby, Uusikaupunki, Yläne ja Verkahovi

KOY Turun Valtakulma: Sokos Wiklund, Original Sokos Hotel Wiklund, ravintolat ja S-market

ABC: Aura, Koulukatu, Raisio, Carwash Itäharju, Carwash Mylly ja Carwash Auranlaakso

Muut: Original Sokos Hotel Kupittaa, Solo Sokos Hotel Turun Seurahuone, Radisson Blu Marina Palace Hotel, Bar Edison, Kulman keittiö ja Runostuoppi

Prisma Länsikeskuksessa on parhaillaan 2 talitiaista, minkä vuoksi hakija hakee kiireellistä poikkeuslupaa näiden poistamiseksi. Hakija hakee kaikille em. liikkeille lupaa pyydystää tai tappaa yhteensä 20–30 lintua vuosittain.

Hakijan mukaan linnut voivat ulosteillaan aiheuttaa kohonneen salmonellariskin, mistä johtuen esim. elintarvikkeita myyvistä liikkeistä on perusteltua saada linnut poistettua mahdollisimman nopeasti. Hakija hakee lupaa 30.6.2029 asti, sillä lintuja hakeutuu liikkeisiin ympäri vuoden ja käytännön työn helpottamiseksi, poikkeusluvan olisi syytä olla voimassa useamman vuoden ajan.

Hakijan tarkoituksena on ensisijaisesti ohjata lintuja ulos ja pyydystää näitä esim. häkeillä ja toissijaisesti ampua lintuja, mikäli lintujen poistaminen em. keinoilla ei onnistu.

Hakija toimii Turun Osuuskaupan valtuuttamana asiassa, eikä pysty kohdekohtaisesti arvioimaan, millaisia ennaltaehkäiseviä keinoja em. liikkeet ovat aikaisemmin käyttäneet lintujen sisään pääsyn estämiseksi.

Määräykset, joita hakemus koskee

Talitiainen, varpunen ja pikkuvarpunen (*Passer montanus*) ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettuja. Lisäksi varpunen on erittäin uhanalainen.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsäkierron kannalta tärkeillä alueilla. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin tahallinen tappaminen tai pyydystäminen on kielletty. Lisäksi luonnonsuojelulain 70 §:n kieltää rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottamisen haltuun, siirtämisen toiseen paikkaan tai muun tahallisen vahingoittamisen.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan häiritä ja ensisijaisesti karkottaa sekä pyydystää ja siirtää ja toissijaisesti tappaa talitiais- ja pikkuvarpusia hakemuksen mukaisesti alla luetelluin ehdoin ja tarkennuksin.

- 1 Lupa on voimassa ajalla 31.12.2027 asti Turun Osuuskaupan hakemuksessa mainituissa toimipisteissä.
- 2 Lintujen pääsy sisätiloihin tulee pyrkiä estämään ennalta työntekijöitä ja asiakkaita vaarantamattomilla, ennaltaehkäisevillä keinoilla, joita tulee jatkuvasti ylläpitää ja kehittää.
- 3 Linnut tulee ensisijaisesti pyrkiä poistamaan sisätiloista elävänä aiheuttamatta niille tarpeetonta kärsimystä käyttämällä esim. haavia tai lintuhäkkiä, joka ei vahingoita lintua. Pyydystetty lintu tulee siirtää suoraan ulkotiloihin, missä tämä vapautetaan välittömästi pyydystämisen jälkeen.
- 4 Ampumislupaa saa käyttää vain, mikäli elävänä pyynti tai ulos ohjaaminen ei onnistu. Tällä luvalla saa ampua luvan voimassaoloaikana yhteensä enintään 20 talitiais-, pikkuvarpus- tai varpusyksilöä luvan voimassaolon aikana, mikäli lintuja ei saada karkotettua tai pyydystettyä elävänä.
- 5 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 6 Lintujen tappaminen on tehtävä metsästyslaissa sallituin ja säädetyin menetelmin.
- 7 Mikäli ammutut linnut ovat rengastettuja, renkaat ja niiden löytöpaikka- ja aikatiedot on toimitettava Luonnontieteellisen keskusmuseon rengastustoimistoon (Rengastustoimisto, PL 17, 00014 Helsingin yliopisto, tai sähköisellä rengaslöydön ilmoituslomakkeella <https://loydos.luomus.fi/forms/rengasloyto>).
- 8 Luvan saajan on varmistuttava siitä, ettei luvan käytöstä aiheudu vaaraa ihmisille.
- 9 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä (esim. puhelimessa) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 10 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin.
- 11 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.

12 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/4516/2025 varustettuna. Raportointiin käytetään päätöksen antamisen yhteydessä toimitettua taulukkoa. Raportista tulee ilmetä eriteltynä kunkin hakemuksessa mainitun toimipisteen poistettujen yksilöiden määrä lajeittain, poistomenetelmä, poistamisajankohdat ja -paikat, elävänäpyyntiin käytetty aika sekä ampumistapauksen kohdalla tieto siitä, miksi lopulta on päädytty ampumiseen. Lisäksi on raportoitava lintujen pääsyn estävien ennaltaehkäisevien toimenpiteiden käyttö ja kehittäminen toimipisteittäin. Raportoinnin perusteella arvioidaan toimenpiteiden vaikutusta sekä tarvetta ja edellytyksiä uuteen lupaan.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Turun Osuuskaupan liiketiloihin hakeutuvat talitiaisets, pikkuarpusets ja varpusets uhkaavat ihmisten terveyttä salmonellan leviämiskisriskin muodossa, kun linnut ulostavat esimerkiksi elintarvikkeiden päälle. Liiketilats eivät ole lintujen luontaista elinympäristöä ja linnut saattavat esim. juomaveden puuttumisen vuoksi kokea enemmän stressiä mitä luonnossa, joten poikkeuslupan myöntäminen on myös perusteltua lintujen kärsimyksen ehkäisemiseksi.

Hakijalla ei ole tietoa siitä, missä määrin lintujen sisäänpääsyä on pyritty ennaltaehkäisemään hakemuksessa mainituilla toimipisteillä aikaisemmin. Estämällä lintujen pääsy sisätiloihin työntekijöitä ja asiakkaita vaarantamattomin keinoin, ehkäistään terveyshaittojen syntymistä. Mikäli lintuja hakeutuu liiketiloihin em. huolimatta, tulee lintuja pyrkiä ensisijaisesti ohjaamaan ulos tai pyydystää häkkeihin vahingoittamatta näitä ja päästämällä linnut välittömästi luontoon. Mikäli lintuja ei onnistuta saamaan kiinni elävänä esim. loukulla tai haavilla, ei ongelmaan ole osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua kuin ampuminen. Koska luvan tarkoituksena on ensisijaisesti ohjata kehittämään ennaltaehkäiseviä menetelmiä sekä poistamaan sisätiloihin joutuneet linnut elävänä, arvioidaan yhteensä 20 yksilön ampumisen olevan riittävä kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi hakemuksessa mainituissa noin 70 toimipisteessä vuoden 2027 loppuun asti.

Päätös koskee hakemuksesta poiketen myös pikkuarpusta, sillä varpusta ja pikkuarpusta sekoitetaan yhtäläisen ulkonäkönsä vuoksi helposti keskenään. Pikkuarpusen arvioidaan myös sen yleisyyden takia joutuvan todennäköisemmin liiketiloihin ja siten poikkeuslupan mukaisten toimenpiteiden kohteeksi mitä kannankooltaan taantuva varpunen.

Talitiainen ja pikkuarpunen ovat valtakunnallisesti elinvoimaisia ja varpunen erittäin uhanalainen laji. Luvalla ammuttavien lintujen kokonaismäärä on enimmilläänkin vähäinen, eikä luvan mukainen ampuminen heikennä näiden lajien suotuisaa suojelutasoa.

Poikkeuslupa myönnetään 31.12.2027 asti voimassa olevana. Poikkeuslupan edellyttämien ennaltaehkäisevien toimenpiteiden kehittämisen jälkeen ja luparaporttien tulosten perusteella voidaan arvioida uuden poikkeuslupan tarvetta lupa-ajan umpeuduttua.

Sovelletut oikeusohjeets

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Kaksi talitiaista, joiden pyydystäminen ei ole onnistunut, on parhaillaan Turun Länsikeskuksen Prismän sisällä ja luvan mukaisesti toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen sekä kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Robin Ramstedt ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus
Raportointitaulukko

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi
Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi
Lounais-Suomen poliisilaitos kirjaamo.lounais-suomi@poliisi.fi
Auran kunta kunta@aura.fi
Kaarinan kaupunki kirjaamo@kaarina.fi
Kustavi kustavi@kustavi.fi
Loimaa kirjaamo@loimaa.fi
Masku maskunkunta@masku.fi
Mynämäki kunta@mynamaki.fi
Naantali kirjaamo@naantali.fi
Nousiaisten kunta nousiaisten.kunta@nousiainen.fi
Paimion kaupunki paimio.kaupunki@paimio.fi
Paraisten kaupunki parainen@parainen.fi
Pöytyän kunta kunta@poytya.fi
Raisio kirjaamo@raisio.fi
Rusko rusko@rusko.fi
Sauvon kunta sauvon.kunta@sauvo.fi
Taivassalo info@taivassalo.fi
Turun kaupunki turun.kaupunki@turku.fi

Uusikaupunki kirjaamo@uusikaupunki.fi

Vehmaa vehmaan.kunta@vehmaa.fi

Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri varsinais-suomi@sll.fi

Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry (TLY) suojelu@tly.fi

Tapiola Varsinais-Suomi—Satakunnan ry info@tapiolary.com

Natur och Miljö r.f. kansliet@naturochmiljo.fi

Pargas Naturskyddsförening, parainen@sll.fi

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/4516/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/4516/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 24.06.2025 12:14

Esittelijä Ramstedt Robin 24.06.2025 12:04

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20101 Turku

Puhelin: 029 56 42410

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.